

BATA, BATA, HALINA'T MAG-ARAL ... SA TELEBISYON*

Rose-Marie N. Riosa

Malaki ang impluwensiya ng telebisyon sa mga bata. Sa kanilang libreng oras, ang mga bata ay kadalasang nakatutok sa telebisyon. Kinagigiliwan nilang panoorin ang mga palabas galing sa ibang bansa na malimit ay karahasan ang inilalarawan at hindi kapupulutan ng mga magagandang asal at pagpapahalaga. Dahil dito, naisipan ni Gina Lopez Roy, General Manager ng ABS-CBN Foundation, na magkaroon ng makabuluhang programa para sa mga bata. Pinangarap niyang mabigyan ng magandang edukasyon ang mga kabataan hindi lamang sa lungsod kundi pati sa mga liblib na lugar.

ANG SINESKWELA

Layunin ng SINESKWELA na malinang sa mga bata

ang isang maka-aham at may pagpapahalagang saloobin. Ang programang ito ay nagtuturo sa mga bata ng mga konsepto sa agham at teknolohiya para maitanim at mapasigla sa kanila ang siyentipikong kasanayan at pagkilos.

Noong 1993, binuo ng Sineskwela Creative Committee ang konsepto ng programa. Binubuo ang komite ng executive producer, science research coordinator, head writer at mga konsultant mula sa DECS, DOST at UP ISMED,

Limang "stages" ang dinaraan ng Creative Committee bago makapagpalabas ng isang programa. Una ay ang "focusing stage" kung saan pinag-uusapan ng komite ang konsepto sa agham (na hango sa kurikulum ng DECS) na gagawan ng iskrip. Pangalawa ang

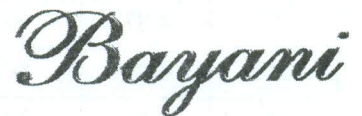
"research material production" kung saan inihahanda ng mga science researchers ang mga materyal na inaprubahan ng mga konsultant mula sa DOST, DECS at UP-ISMED upang ibigay sa susulat ng iskrip. Sa "brainstorming stage" naman ay inihaharap ng mga manunulat ang pagkakasunud-sunod ng konsepto na dapat ay mailahad sa siyentipikong pamamaraan.

Ang iskrip ay rerebisahin ng komite hanggang sa pumasa ito sa kanilang pamantayan. Pinag-uusapan naman ng executive producer, associate producer, director, art director, assistant director at science researcher ang mga kakailanganin sa produksiyon (production stage). Ang "taping" ay isinasagawa nang mas

maaga ng isang linggo sa araw ng palabas sa isang studio ng ABS-CBN. Ngayong mayroon ng outside broadcasting (OB) van ang SINESKWELA, maari na rin silang mag-location shooting.

Ang SINESKWELA na sinimulang ipalabas noong Hunyo 1994 ay mapapanood araw-araw, 9:30 - 10:00 ng umaga. Ang iskedyul ng palabas sa bawat grado ay: Lunes- Grado 2; Martes- Grado 3; Miyerkules- Grado 4; Huwebes- Grado 5; at Biyernes- Grado 6. Lahat ng programa ng SINESKWELA ay may kasamang "teacher's guide" na ibinibigay sa mga guro ng pampublikong paaralan. Ito ay naglalaman ng mga aralin at gawain na makatutulong sa kanila sa pagpapaliwanag ng konsepto.

Ginagawang makabuluhan ang progra-

*Batay sa isang interbyu kina Gina Lopez Roy, Cielo Reyes, Freddie Estevez, Marites Gonzales at Kayen.

ma sa pamamagitan ng pag-uugnay nito sa mga paksang tinatalakay sa pampublikong paaralan. Ayon kay Freddie Esteves, Executive Producer ng SINESKWELA, magkakaroon ng "footage" tungkol sa Pilipinas at kulturang Filipino.

Dahil sa obserbasyong ang mga bata ngayon ay kulang sa kaalaman tungkol sa kulturang Filipino, naisipan ng ABS-CBN Foundation na magpa-labas ng dalawa pang programang pang-edukasyon na ang pokus ay kultura at kaugaliang Filipino. Ang mga programang ito ay HIRAYAMANAWARI at BAYANI.

ANG HIRAYA-MANAWARI

Nilalayan ng HIRAYAMANAWARI na maturuan ang mga bata ng mabubuting asal at pag-uugali sa pamamagitan ng pagsasadula ng mga orihinal na kuwento o alamat na Filipino. Ang programa ay nagsisilbing suplemento sa Edukasyong Pagpapaha-laga (Values Education) ng DECS.

Tulad sa SINESKWELA, mayroon ding "creative committee" ang HIRAYAMANAWARI. Ito ay binubuo ng production manager, executive producer, headwriter, konsultant mula sa DECS, espesyalista sa kurikulum at script-writer. Sinusuri ng komite ang lahat ng mga kuwento, ang pagkaka-sunud-sunod ng mga ito at ang iskrip. Tinatasa nila ang materyal ayon sa pangunahing elemento ng kuwento, linaw

at katiyakan ng pagpapakita ng asal at kakayahan ng produksiyon.

Sumahimpapawid ang "Habi at Hiwaga", unang episode ng HIRAYAMANAWARI, noong Oktubre 7, 1995. Mapapanood ang programa tuwing Sabado 10-10:30 n.u. at tuwing Lunes hanggang Miyerkules tuwing 8:30 n.u. Sa gayon maaaring panoorin ng mga mag-aaral (Grado 2-6) sa kanilang mga klase sa Edukasyong Pagpapahalaga ang naturang episode.

Upang matulungan ang mga guro at magulang na unawain at talakayin ang "value focus" ng bawat episode, nagpalabas ang ABS-CBN Foundation ng manual na may mga mungkahing gawain sa klase o sa bahay.

ANG BAYANI

Nilalayan naman ng BAYANI na matulungan ang mga 7-12 taong-gulang na mga bata na 1) magkaroon ng kaalaman tungkol sa mga katangian ng isang bayani, 2) matuklasan sa sarili ang angking kagitingan, 3) makita na ang kabayanihan ay nakakatulong sa pag-unlad ng sarili, ng komunidad at ng buong bansa, 4) maipagmalaki ang sariling lahi, 5) maunawaan kung ano tayo bilang tao, at 6) magkaroon ng kamalayan sa mga tao, opinyon at pangyayari na makakatulong sa paghubog ng mga katangiang Pilipino.

Ang Creative Committee ng BAYANI ay binubuo ng executive producer, head writer, scriptwriter at mga konsultant mula sa UP Department of History at DECS. Tulad sa SINESKWELA at HIRAYAMANAWARI, pinag-uusapan muna ng Creative Committee kung sinong bayani ang gagawan ng episode at kung anong kabayanihan ang ipinamalas niya. Pagkatapos nito ay isusulat ang iskrip at tatasahin ito ng konsultant mula sa UP. Susuriin niya kung tapat ito sa datos o talang pangkasaysayan. Babaguhin ang iskrip hanggang sa pumasa ito sa komite.

Table 1. Comparative Results for Comprehension and Appeal

Grade Level	Format A		Format B		Format C	
	Attn	Com (%)	Attn	Com (%)	Attn	Com (%)
2	3.73	60	3.86	50	4.06	70
3	4.37	50	4.43	90	4.11	90
4	4.20	80	3.93	70	3.93	80
5	4.35	30	4.47	70	4.44	70
6	3.21	60	3.82	50	4.30	90

Mapapanood ang BAYANI tuwing Sabado, 9:30-10 n.u. Simple ang plot: dalawang bata, sina Noli at Ana, kapwa nasa Grado 4 ay nakadiskubre ng kuweba at doon nakilala ang isang matandang babae na nagbigay sa kanila ng misyon na bumalik sa nakalipas na panahon at tuklasin ang kagitingan ng mga Filipino. Makakabalik lang sila sa kasalukuyang panahon kung naranasan at nakita na nila ang kagitingan ng mga Filipino noon.

Ayon kay Cielo Reyes, executive producer ng BAYANI, balak nila na palawakin ang tinatalakay ng programa upang masama ang mga bayani mula sa iba't ibang bahagi ng bansa at panahon.

Ang programang ito ay tinatalakay sa asignaturang HEKASI (Heograpiya, Kasaysayan at Sibika).

EBALWASYON NG MGA PROGRAMA

Epektibo ba ang SINESKWELA, HIRAYAMANAWARI at BAYANI bilang mga suplementong

“aralin” sa mga asignaturang itinuturo sa mga paaralang elementarya? Gumawa si Dr. Milagros Ibe na dating direktor ng UP ISMED (Institute for Science and Mathematics Education Development) ng ebalwasyon. Nagbigay siya ng pre-test noong Hunyo 1994 at post-test noong Marso 1995 sa mga batang nanonood at hindi nanonood ng SINESKWELA sa 18 pampublikong paaralan sa NCR. Ayon sa resulta, mas mataas ng 16% ang iskor ng mga batang nanonood kaysa sa mga hindi.

Noong Disyembre 1996, isinagawa ng Research Committee ng SINESKWELA ang pangalawang ebalwasyon. Tiningnan dito ang pormat na nagpapabuti ng pang-unawa ng mga mag-aaral; mas may appeal; at kung anong pormat ang nagpapababa/nagpapataas ng kanilang atensiyon. Ang unang pormat ay iyong ginamit noong 1994, pangalawa ay ang “spaceship format” na ginamit noong 1995 at ang pangatlo ay ang “scientific” format

na ginamit noong 1996.

Para malaman kung nauunawaan ng mga mag-aaral ang konsepto, binigyan sila ng isang maikling pagsusulit batay sa kanilang pinanood. Inobserbahan din ang ilang mag-aaral ng mga sinanay na obserber para makita kung alin ang mas may “appeal” na pormat sa kanila. Pagkatapos ng obserbasyon ay nagkaroon ng “focused group discussion” para malaman kung aling pormat ang nagpapataas o nagpapababa ng kanilang atensiyon.

Ipinapakita ng Table 1 ang resulta ng pag-aaral na ito.

Batay sa resulta, mas nauunawaan ng mga nasa Grado 2 ang palabas na gumamit ng pormat C; Grado 3, B at C; Grado 4, A at C; Grado 5, B at C; at Grado 6, C. Kung ang atensiyon naman ng mga bata ang pag-uusapan, mas gusto ng mga nasa Grado 2 na panoorin ang nasa pormat C; Grado 3 at 5, ang tatlong pormat; Grado 4, A; at Grado 6, C.

Isinagawa ng Research Committee ng HIRAYAMANAWARI ang pangalawang ebalwasyon para sa 20 episode nito noong Oktubre, 1996. Binigyan nila ng maikling pagsusulit ang 200 mag-aaral na galing sa Grado 2 - 6 ng limang pampublikong paaralan para malaman kung naunawaan ng mga mag-aaral ang kanilang pinanood. Ayon sa resulta, 97.25% ng mga mag-aaral ang nakaunawa sa mga episode ng HIRAYAMANAWARI.

Samantala, para malaman kung may “appeal” sa mga estudyante ang mga episode ng programa, nag-obserba ng 10 mag-aaral ang mga obserber mula sa Social Services Club habang sila ay nanonood nito. Ayon sa resulta, 4.564 ang “mean attention level” ng mga mag-aaral.

Noong Septyembre, 1996, isinagawa ng Research Committee ng BAYANI ang pangalawang ebalwasyon dito. Parehong paraan at mga mag-aaral ang binigyan ng

Ayon sa pre-test at post-test scores, mas mataas ng 16% ang iskor ng mga batang nanonood ng SINESKWELA kaysa sa mga hindi.

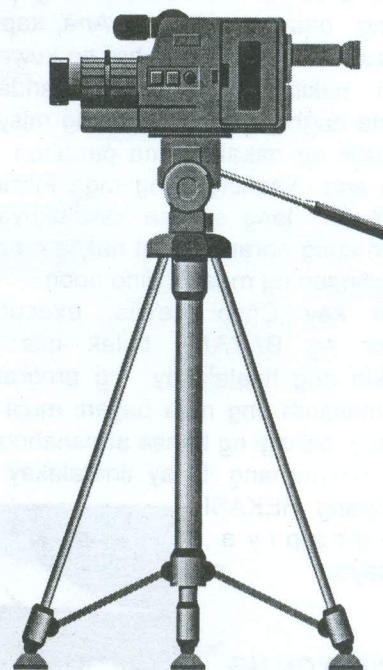

pagsusulit at inobserbahan. Ayon sa resulta, 92.12% ang nakakaunawa sa BAYANI at 4.36 ang "mean attention level" ng mga mag-aaral. Noong Nobyembre 1996, inebalweyt pa ang 8 episode ng BAYANI. Ayon sa ebalwasyon, 98.75% ang nakakaunawa sa mga episode na napanood at 4.85 ang "mean attention level" ng mga mag-aaral.

KONKLUSYON

Naipakita ng SINESKWELA, HIRAYA-MANAWARI at BAYANI na ang telebisyon sa Pilipinas ay puwede na ring kaagapay ng tahanan, eskwela, simbahan at komunidad sa pagtuturo ng mga kabataan. Samakatwid nararapat na pasiglahin pa ang "educational TV programming" sa bansa upang magkaroon ng dagdag na kaagapay ang mga ahensiyang nabanggit sa paghahanda ng kabataan para sa kinabukasan.

Graduate School Humor

At one time or another, teachers have to go through this...

Things (Not) To Do Or Say At Or For Your Thesis Defense*

- "Ladies and Gentlemen, please rise for the singing of our National Anthem."
- Describe parts of your thesis using interpretive dance.
- Sell T-shirts to recoup the cost of copying, binding, etc.
- Have a bikini-clad model be in charge of changing the overheads.
- "And it would have worked if it weren't for those meddling kids..."
- Make each professor remove an item of clothing for each question he asks.
- Use a Greek Chorus to highlight important points.
- "The responsorial psalm can be found on page 124 of the thesis..."
- "Laugh, will you? Well, they laughed at Galileo, they laughed at Einstein."

*<http://www.dakota.net/~pwinn/humor/education.html>